

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijkse praktijk schrijven drie dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven Piet De Meuter, René Bemers en Anthony De Schryver, maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventie maatregelen.

Oververhitting

bijna fataal voor pasgeboren kalf

Het was vorig jaar in de maand mei tijdens enkele erg warme dagen toen ik plots werd gecontacteerd door een vleesveehouder. Een witblauwkalf van een tweetal dagen oud was net buiten zijn kalverhut komen te liggen in de felle zon. Normaal worden de pasgeboren kalveren op dit bedrijf de eerste paar dagen in de hut gehouden. Dat gebeurt door het blokkeren van de uitgang met een plank. Dit keer was het kalf op een of andere manier toch buiten geraakt. Zo was het jonge dier in de felle zon op het beton komen te liggen. De veehouder had niet meteen de link gelegd met de buitentemperatuur. Toen ik bij aankomst op het bedrijf de temperatuur van het dier wilde meten, leek het alsof de digitale thermometer niet meewilde. Tot twee keer toe mat ik bijna 43 graden Celsius.

Het kalf had overduidelijk last van oververhitting of hyperthermie. Bij dieren met 42 graden Celsius kan in korte tijd zoveel weefselschade optreden dat het dier eraan onderdoor gaat. Dit kalf gaf ik meteen een koud vochtinfuus om de acidose of verzuring van de weefsels te bestrijden. Het kalf sondeerde ik met twee liter koud water met elektrolyten. Daarbij werd het kalf geschoren en gedurende meer dan een kwartier afgekoeld met koud stromend water. Toen ik weer vertrok, leek het de goede kant op te gaan.

Het duurde nog wel een paar dagen voor het kalf weer helemaal hersteld was van deze hiteslag, zo vernam ik achteraf van de veehouder. Ondanks de hoge mate van hyperthermie heeft het kalf het wel gehaald. Het corrigerend infuus heeft het kalf gered.

De medische term **hyperthermie**

Oververhitting of hyperthermie is een verhoging van de lichaamstemperatuur door overmatige warmteabsorptie uit de omgeving of warmteproductie in het lichaam. Hittestress als gevolg van de zon is een mogelijke oorzaak.

In erge gevallen ademt het dier heel snel en oppervlakkig. De hartslag verhoogt. Later ademt het rund met open muil, kreunend en met vooruitgestoken tong. De rectale temperatuur loopt op tot 40 en in ernstige gevallen zelfs tot 43 graden Celsius. Het dier ziet er teneergeslagen uit en stapt wankelend. In extreme gevallen kan het dier sterven aan de gevolgen van hyperthermie.

Europese runderen voelen zich het best bij een omgevingstemperatuur tussen 0 en 15 graden Celsius. Ze beginnen zich onbehaag-

lijk te voelen vanaf 25 tot 26 graden. Een temperatuur boven de 30 graden kunnen de dieren wel een dag harden, maar aanhoudende hitte betekent een bijkomende belasting.

Koeien eten en produceren minder als het te warm wordt. Maar dieren kunnen ook ziek worden door urenlang verblijf in de blakende zon. Als een rund zijn lichaamswarmte niet meer aan de omgeving kan afstaan, gaat het symptomen van oververhitting of hyperthermie vertonen.

De eerst aangewezen behandeling is het overbrengen van de dieren naar een koelere plaats, gevolgd door besproeien met water en water te drinken geven in meerdere kleine hoeveelheden. Soms is een infuus nodig om de verzuring van de weefsels tegen te gaan.